

در این شماره می خوانید:

۱	اخبار فرش دستباف
۳	نیم نگاهی به زندگی هنرمند گرامی شارل حسین زنده رودی
۷	پاسخ کارشناس فرش به پرسش های مشتریان شرکت رایمون
۹	تأثیر زیبایی بر نحوه زندگی فردی و اجتماعی
۱۳	انتخاب طرح های فرش

خبرنامه رایمون
فصل نامه خبری فرش دستباف
شماره دوم، تابستان ۱۳۹۷
کاری از شرکت رایمون بازرگانی پارسه

مدیرعامل: مسعود محمدیگی
مدیر روابط عمومی و بازاریابی: سحر زمانی
نشانی: قم، بازار، خیابان شهید لواسانی،
پلاک ۹
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۰۲۲۳۳
فکس: ۰۲۵-۳۷۷۰۳۳۲۲
مدیر روابط عمومی: ۰۹۱۲۰۰۶۹۵۸۵
www.raymonrugs.com

تصویر روی جلد:
استاد حسین زنده رودی
طراح: محمدعلی بهابادی

هشتمین همایش فرش برتر

در هشتمین جشنواره فرش برتر امسال، که هم‌زمان با بیست‌وهفتمین نمایشگاه بین‌المللی فرش دستباف تهران از سوم تا نهم شهریورماه برگزار گردید فرش آقای رضا ارمی به طراحی آقای علی اسماعیلی، معروف به امیر نقاش، برنده جایزه بهترین فرش دستباف در رده فرش تمام‌ابریشم شد.

در توضیح این رویداد باید اذعان داشت که سبکی که آقایان رضا ارمی و علی اسماعیلی در تعامل و همکاری فعال با یکدیگر ایجاد کردند طرحی نو و سبکی ماندگار در فرش دستباف قم و به تبع آن ایران است. به جرئت می‌توان اذعان داشت که طرح گل طلایی یکی از محدود سبک‌هایی است که در دوران معاصر در فرش قم به وجود آمده و لایق بسیاری بیش از این جایزه است.

رونمایی گروه هنری رایمون از دو فرش «باغ نور» و «ابر و باد»

گروه هنری فرش رایمون امسال برای اولین بار با هویتی مستقل در بیست و هفتمین نمایشگاه فرش دستباف شرکت کرد که با استقبال شگفت مخاطبان و بازدید کنندگان نمایشگاه مواجه شد. در این رویداد فرش رایمون از دو طرح جدید «باغ نور» و «ابر و باد» رونمایی کرد.

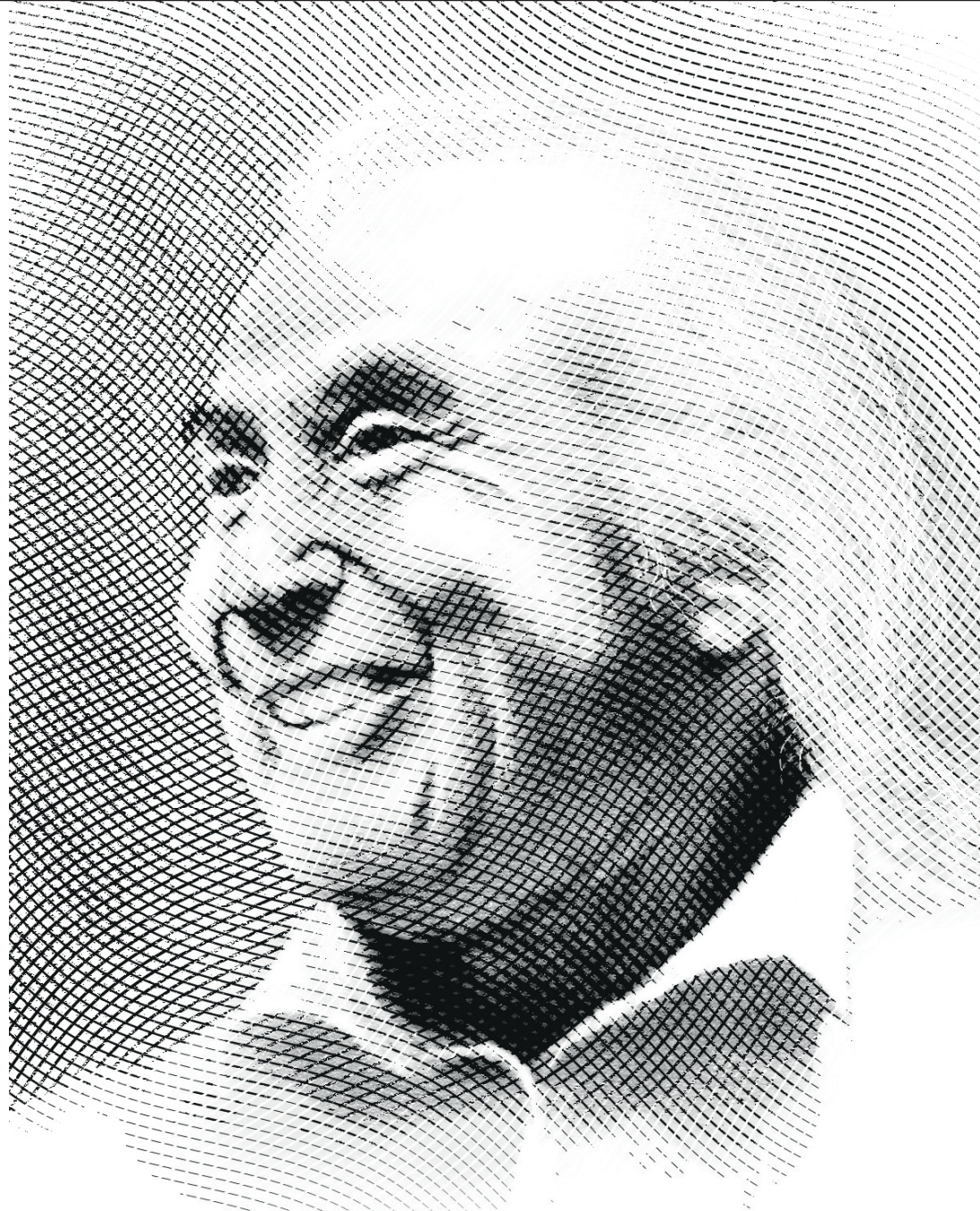
یکی از رویدادهای جالب در غرفه گروه هنری فرش رایمون اجازه عکاسی از طرح‌های این شرکت بود که در بین دیگر شرکت کنندگان غریب می‌نمود. اما ما معتقدیم رسالت هنر ارائه آن است که اگر به حقیقت کار هنری باشد مانند هوایی تازه باعث ارتقای هنر ملی کشور می‌شود.

شارل حسین زنده رودی

سحر زمانی

وی در سال ۱۳۱۶ خورشیدی در تهران متولد شد. در خارج از کشور او را با نام شارل حسین زنده‌رودی می‌شناسند. وی از بنیان‌گذاران مکتب سقاخانه و پیش‌گامان شیوه نقاشی خط در ایران است و با استفاده از نمادهای هنر سنتی ایران و همچنین خوش‌نویسی، روشی تازه در هنرهای تجسمی ایران به وجود آورد.

حسین زنده‌رودی درباره انتساب خود به سقاخانه و ریشه الهامش می‌گوید: برای اینکه روشن شود بگویم که بنیان‌گذار این مکتب من بودم ... اما می‌خواهم با این قضیه مخالفت کنم. بدین ترتیب که، یک مکتب وقتی به وجود می‌آید که

(ژانکلود کاریر) معتقد است گام نهادن در آثار زنده‌رودی به معنای ترک اشکال و محیطی است که به طور معمول در آن زندگی می‌کنیم.

زنده‌رودی پس از گذراندن دانشکده و نمایش آثارش در آتلیه کبود، در سال ۱۳۳۸ نمایشگاهی در پاریس تشکیل می‌دهد و از ۱۳۴۰ در آنجا مقیم می‌شود. گهگاه نمایشگاهی از آثارش را در نگارخانه‌های تهران نیز ترتیب می‌دهد. اگرچه پیش از زنده‌رودی، گروهی از نقاشان با خط و خوش‌نویسی بازی‌هایی کرده و از آن به صورت‌هایی در تابلوهای خود بهره‌جسته بودند، اما زنده‌رودی نخستین کسی است که به شکلی جدی از موتیف خط برای ایجاد ترکیب‌بندی‌های ریتمیک در نقاشی نو بهره‌جست. او هوشمندانه ظرفیت پلاستیک خط نسخ و نستعلیق را شناخت. با دیدن آثاری که هنرمندان خط و نشانه‌پردازان چینی و ژاپنی و کشورهای عربی در زمینه نقاشی خط آزموده بودند، با نگاهی دیگر به سنت هنر تزئینی‌مان در تذهیب و سرلوحه کتاب‌ها، سیاه‌مشق‌ها، دعانوشته‌ها، اوراد، طلسم‌های چاپی، خطوط کتیه، کاشی و نقوش تصویری اسطرلاب‌ها بر آن شد از این مایه و جوهره در نقاشی خود سود بجوید. وی، برخلاف خوش‌نویسانی که بعدها به این موج پیوستند، معتقد نبود که خوش‌نویسی و خط‌نویسی هنر است و صرف بازی با ترکیب آن، به خلق تابلوی نقاشی می‌انجامد، بلکه از خط فارسی (در واقع حروف عربی) در ترکیب‌بندی نقاشی خود استفاده می‌کرد.

وی به سفارش ناشری فرانسوی، که ترجمه فرانسوی قرآن را منتشر می‌کرد، این کتاب آسمانی را مصور کرد. دو سال بر سر این

عده‌ای در یک زمینه و حالت خاص قرار بگیرند و هر کدام جست‌وجوهای جداگانه‌ای در جهان‌های مختلفی بکنند و این زمینه را قوت دهند و آن را تبدیل به مکتب کنند. اما، اینجا درست برعکس است! کسی شروع می‌کند و بقیه دنباله‌رو هستند ... بله، فقط اسمی گذاشته‌اند و هر کس یک چشم و ابروی قاجاری کشیده و چند خطی هم زیر آن نوشته است، خود را نقاش سبک سقاخانه دانسته است. اینها با این کار عده‌ای از جوان‌ها را از بین برده‌اند. وقتی جوان‌ها می‌بینند که چنین چیزهایی هست و عده‌ای در برابرش به‌به و چه‌چه می‌کنند، حس جست‌وجوگری خود را از دست می‌دهند ... این را بگویم که من بیشتر بر هنر اسلامی تکیه دارم نه هنر ایرانی ... من مرتب به کشورهای اسلامی سفر می‌کنم، نه تنها ایران بلکه مثلاً به مراکش یا قاهره می‌روم و، در ضمن، در تمام نمایشگاه‌های هنر اسلامی هم شرکت می‌کنم؛ مثلاً، اخیراً در استراسبورگ نمایشگاهی از هنر اسلامی برپا بود و من تنها هنرمند مدرنیست آنجا بودم و خیلی خوشحال شدم که مثلاً کار من در کنار خط حضرت علی (ع) به نمایش درآمده بود. زنده‌رودی در سال ۱۳۳۵ با وجود مخالفت‌های خانواده مذهبی‌اش وارد هنرستان هنرهای زیبای تهران شد. اولین اثر نقاشی خود را در طول دوران تحصیل در هنرستان پدید آورد. در بیست‌ودو سالگی به پاریس رفت و در بی‌ینال ۱۹۶۱ پاریس برنده جایزه شد و بورس تحصیلی به او تعلق گرفت. سپس در رشته هنر تحصیل کرد. زنده‌رودی از ابتدا نقاشی‌هایش را با اعداد و حروف و تکرار آنها خلق کرد. در آثار وی به چهار عنصر آب، خاک، باد، و آتش توجه شده است. هنرشناس فرانسوی

کار همت گماشت و شصت و چهار طرح تهیه شد، که در آن هنرمند گوشه چشمی به سرلوحه و تذهیب نسخ خطی قرآن داشت. چاپ این آثار، که به صورت سری گرافی چاپ می‌شد، هشت سال طول کشید و بیش از چهل و دو طرح آن چاپ نشد.

او بی‌تردید از مهم‌ترین شخصیت‌های مکتب سقاخانه محسوب می‌شود، هرچند در مصاحبه با دوهفته‌نامه تندیس چنین نسبتی با این مکتب را نفی می‌کند و سقاخانه را مترادفی با نام خودش می‌داند. حسین زنده‌رودی در سال ۱۳۵۱ قرآنی نفیس را با طرح‌های رنگی به همت انتشارات «کلوب کتاب» در پاریس منتشر کرد که جایزه «زیباترین کتاب در سال جهانی کتاب» از طرف یونسکو به آن تعلق گرفت. آثار زنده‌رودی در موزه‌های متعددی نگه‌داری می‌شود. سه دهه پس از انقلاب، نگارخانه هما نخستین بار آثار این هنرمند را در کلکسیون‌های مختلفی در معرض دید علاقه‌مندان قرار داد. از جمله این دوره‌ها می‌شود به نمایش سری مهرهای زنده‌رودی در این نگارخانه در همکاری با فریدون آوا اشاره کرد. موزه بریتانیا در اردیبهشت ۱۳۹۲ بزرگ‌داشتی به احترام این هنرمند و با سخنرانی وینا پورتر برگزار کرد.

آثار او در بسیاری از موزه‌های جهان وجود دارد، از جمله موزه هنرهای معاصر تهران، موزه هنرهای معاصر شهرداری پاریس، مرکز ملی هنرهای معاصر پاریس، موزه هنر مدرن نیویورک و ...

از جمله جوایز متعددی که حسین زنده‌رودی دریافت کرده عبارت است: جایزه انجمن ایران و آمریکا- تهران؛ جایزه اول نمایشگاه دوساله پاریس؛ جایزه نمایشگاه دوساله و نیز؛ نشان افتخار مرکز بین‌المللی تحقیقات زیبایی‌شناسی تورین- ایتالیا؛ انتخاب به عنوان یکی از ده هنرمند زنده معاصر در منتخب نقد، منتشر شده به همت نشریه فرانسوی شناخت هنر و

پاسخ کارشناس فرش به
پرسش‌های مشتریان
شرکت رایمون

۱. کوبیدگی پرز فرش را چگونه می‌توان برطرف کرد؟

له‌شدن پرز فرش در اثر تا کردن نامناسب فرش یا قراردادن اجسام سنگین روی آن را کوبیدگی پرز فرش می‌گویند، که معمولاً در فرش‌های با الیاف طبیعی به دلیل خصلت ارتجاعی بودن این الیاف بیشتر است. له‌شدگی پرز در صورت بازکردن فرش و راه‌رفتن روی آن برطرف می‌شود. در فرش علا پشمی می‌توان از بخار استفاده کرد تا سریع‌تر له‌شدگی برطرف شود.

۲. به چه طرحی لچک ترنج می‌گویند؟

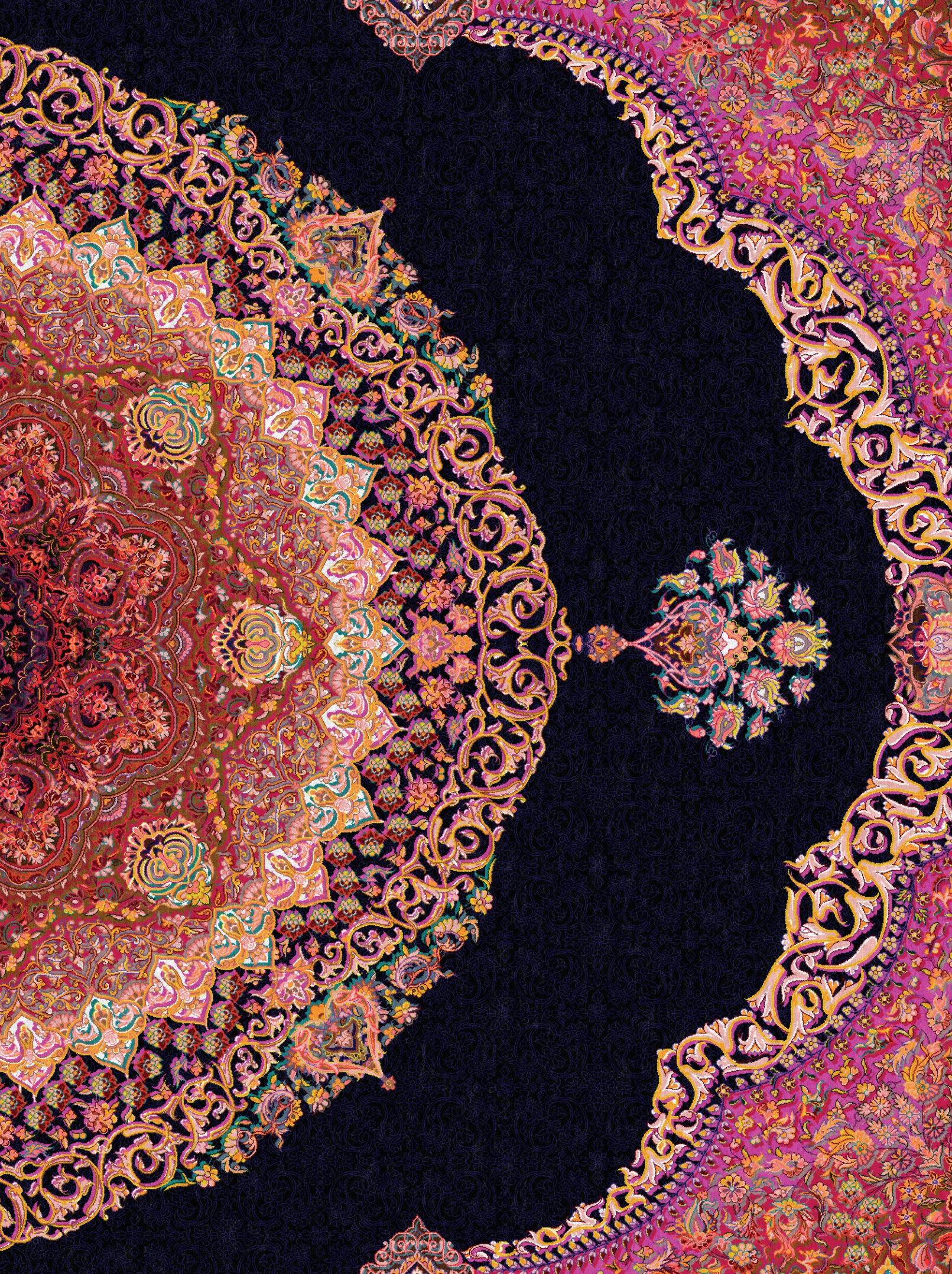
لچک ترنج هر طرح فرشی است که در مرکز آن یک قالب اغلب به شکل هندسی منظمی مانند لوزی، دایره و ... باشد، و یک چهارم همان قاب در چهار گوشه فرش بافته شده باشد.

۳. نخ دست‌ریس چیست؟

به نخی که با استفاده از دوک ریسندگی و با نیروی دست چرخانده شود نخ دست‌ریس می‌گویند. ظریف‌ترین نخ‌های دست‌ریس ایران را در کردستان می‌توان یافت.

۴. منظور از جلا در فرش چیست؟

برق یا درجه انعکاس نور که در ابریشم، پنبه مرسریزه‌شده، الیاف مصنوعی و برخی انواع پشم ضخیم دیده می‌شود.

تأثیر زیبایی بر نحوه زندگی فردی و اجتماعی

مسعود محمدیگی
برگرفته از کتاب «چگونه دنیا را متحد کنیم؟»

در ذهن ما خوبی و قشنگی و بدی و زشتی مترادف است با اینکه الزاماً ربط منطقی ندارند. در واقع، زشتی حقیقی بدی است و زیبایی حقیقی، خوبی و نیکی است. زیبایی به ما یادآوری می‌کند که زندگی چقدر می‌تواند خوب و قشنگ باشد. انسان وقتی احساس خوبی دارد خود را محبوب و مقبول و باارزش می‌یابد. وقتی شور و هیجان و آفری در خود احساس می‌کنیم ندای کار و فعالیت‌ی والا را در خود می‌شنویم.

زیبایی برای ما دلیلی است و ما را با احساس، صمیمی و مهربان می‌کند.

خود را زشت کردن مشکل نیست، فقط کافی است دیگر موهایمان را

شانه نکنیم و هر چه دم‌دستان بود بپوشیم و خودمان را هم نشویم. خلاصه لازم نیست زحمتی به خود بدهیم، بلکه باید خودمان را رها کنیم. اصلاً ضرورتی ندارد کاری بکنیم، فقط دیگر نباید به خودمان توجه کنیم. باید کاملاً بی‌اعتنا و منفعل باشیم. در مقابل، وقتی می‌گوییم «خودم را زیبا می‌کنم» یعنی تصمیم می‌گیریم به خودمان برسیم. در اینجا آدمی فعال است. وقتی در جست‌وجوی زیبایی، چیزی را به وجود می‌آوریم و برای آن خود را آماده می‌سازیم، حاکی از نوعی رفتار، عمل و شیوه زندگی است.

زیبایی در ما موجب برانگیختن احساس خاصی می‌شود و ما را تحت تأثیر قرار می‌دهد و سبب شادی می‌شود و رضایت

آیا دقت کرده‌اید که همواره در صفحه اول دفتری که نو است می‌کوشیم خوش‌خط و تمیز بنویسیم، اما به نظر می‌رسد در صفحات پایانی دیگر قشنگی دفتر مهم نیست. اگر راهرو ورودی و شیشه‌های خانه ما زشت، و در خانه خراب شده باشد دیگر چندان مراقب نیستیم که وقتی وارد خانه شدیم کفش‌هایمان را خوب تمیز کنیم یا کاغذپاره‌ها را بدون توجه روی زمین نریزیم. یعنی در چنین وضعیتی چندان مراقب نظافت خود و خانه نیستیم.

ما همواره مراقب کیف یا کفش یا لباسی که تازه خریده‌ایم هستیم و وقتی از آنها استفاده می‌کنیم حس بهتری داریم. از

چیزهای زیبایی که ما را احاطه کرده‌اند فقط چشم‌ها لذت نمی‌برند؛ زیبایی بر احوال، رفتار و آرزوهای ما اثر می‌گذارد. چیزهای زیبا رنگ تازه‌ای به افکار ما می‌دهند و به زندگی ما نشاط و تازگی می‌بخشند.

همه ما خوب می‌دانیم که زیبایی ربطی به خوبی ندارد، همان‌طور که زشتی به بدی ربطی ندارد، اما چرا وقتی کسی کار خوبی می‌کند می‌گویند کار قشنگی بود و وقتی کسی کار بدی می‌کند می‌گویند کار زشتی بود؟

چه کسی فرشته‌ها را دیده است؟ اما همه بدون چون و چرا از فرشته‌ها تصویر زیبایی در ذهنشان دارند و از شیطان موجودی زمخت و بدچهره.

“وقتی کسی اثری هنری را تماشا می‌کند از چیزی متأثر می‌شود که قبلاً میلیون‌ها انسان دیگر را تحت تأثیر قرار داده است و چیزی را احساس می‌کند که آنها نیز همه این زیبایی‌ها را احساس کرده بودند. بدین ترتیب حس می‌کند به همه انسان‌ها پیوسته است؛”

در این جهان زندگی کرده‌اند و هم آنهایی که اکنون زندگی می‌کنند؛ در اینجا و آنجا با رنگ‌ها و عطرها و ستارگان و نسیم و ... و با زندگی.

و نکته آخر اینکه:

زندگی خوب غایتی است که باید به خاطر خودش آن را دوست داشت و از آن لذت برد و کار و تلاش فکری در جهت رواج دادن زندگی خوب است.

برگرفته از کتاب چگونه دنیا را متحد کنیم؟ نوشته برژیت لابه و میشل پوش، ترجمه پروانه عروج‌نیا

خاطر را برمی‌انگیزد.

کسانی هستند که از جنگل عبور می‌کنند، بی‌آنکه صدای پرندگان را بشنوند. در امتداد ساحل می‌دوند بی‌آنکه غروب خورشید را ببینند. در میان زیباترین مناظر با دوچرخه عبور می‌کنند بی‌آنکه سرشان را بلند کنند. صدها بار از کنار مجسمه رد می‌شوند بی‌آنکه متوجه وجود آن شوند، اما انسان می‌تواند بیاموزد که زیبایی را کشف کند. چشم‌انداز زیبا، شور و شوق ما به دیگران، به زندگی، به کارکردن، به خواندن، شادمانی کردن، دیدن، پرواز کردن و اوج گرفتن را افزون می‌کند.

مسلم است که انسان نمی‌تواند یاد بگیرد که چیزی زیبا است، اما البته می‌تواند یاد بگیرد که چگونه خوب ببیند و خوب بشنود و حس کند. انسان می‌تواند از دیگران بیاموزد که زیبایی را کشف کند؛ زیبایی‌ای که حتی نمی‌توانست در خواب ببیند. می‌توان تصمیم گرفت چشم و دل خود را برای دیدن زیبایی گشود.

احساس خوش‌بختی که دیدن زیبایی‌ها در ما به وجود می‌آورد چیزی غیر از شادی و خوشی ساده است. نگاه به زیبایی‌ها در ما احساسات عمیقی را برمی‌انگیزد و ما دوست داریم دیگران در این احساس با ما همراه و شریک شوند. وقتی کسی اثری هنری را تماشا می‌کند از چیزی متأثر می‌شود که قبلاً میلیون‌ها انسان دیگر را تحت تأثیر قرار داده است و چیزی را احساس می‌کند که آنها نیز همه این زیبایی‌ها را احساس کرده بودند. بدین ترتیب حس می‌کند به همه انسان‌ها پیوسته است؛ هم آنهایی که قبلاً

انتخاب طرح‌های فرش

مریم خاوری

طور مجزا است و اولویت با تأمین آسایش انسان است. در راستای این هدف تشخیص و مکان‌یابی نیازهای فضایی افراد نمود بیشتری پیدا می‌کند.

آذین‌گر (decorator) داخلی با تکیه بر اصول سازماندهی بصری فضا می‌تواند به بهترین نحو از سایر امکانات استفاده کند. این اصول شامل تعادل، تناسب، تأکید، تنوع، ریتم، وحدت و انسجام است. شاید ایجاد تعادل در طراحی داخلی به دلیل وجود جزئیات یکی از سخت‌ترین مراحل باشد. اما چطور تعادل ایجاد کنیم؟ تعادل بصری به شرطی ایجاد می‌شود که همه مؤلفه‌های طراحی هم‌زمان رؤیت‌پذیر و درک‌شدنی باشد. در این خصوص باید به رنگ، ابعاد، نقش‌ها، بافت و تضادهای رنگی دقت کنیم. در طراحی داخلی اغلب نمی‌توانیم از تناسبات غافل بمانیم. به طور خلاصه، ایجاد تناسب بین یک جزء با کل فضا اهمیت بسیار دارد.

اصل تأکید باید با ظرافت‌های بسیار استفاده شود. زیرا ممکن است در صورت اشتباه طراحی را به سمت کاری سخیف سوق دهد. با این همه، ایجاد نقطه‌ای کانونی که همه توجه بیننده را در مواجهه اول جلب می‌کند اهمیت یک شیء یا بخشی از طرح را به خوبی منتقل می‌کند.

ذهن انسان دائماً در حال پردازش اطلاعات است و انسان‌ها از یکنواختی گریزان‌اند. در نتیجه با ایجاد تفاوت در مواد و بافت مصرفی می‌توانیم تنوع را هم رعایت کنیم.

با تکرار، تناوب و تصاعد می‌توان ریتم‌های لازم را به وجود آورد و فضا را از عارضه یکنواختی خارج کرد. در نهایت، با

میان هر فرد و محیط اطراف او روابط مختلفی وجود دارد. یعنی انسان در رابطه با محیط اطراف خود باید به اهمیت و معنای اشیای مختلف پی ببرد. این فضا می‌تواند بر دریافت‌های بصری انسان تأثیر شگرفی داشته باشد.

فضا در معماری همان چیزی است که انسان را از عوامل طبیعی محافظت می‌کند و کلیه فعالیت‌های فردی و اجتماعی فرد را در بر می‌گیرد. انسان در فضا نیازهای مادی و معنوی خود را تأمین می‌کند. جوهر اصلی معماری فضا است و در فضای معماری انسان حرکت و زندگی می‌کند.

فضا در مفهوم موجود خویش به تنهایی هیچ ویژگی خاصی را مطرح نمی‌کند، ولی به محض آنکه گروهی انسانی فعالیت را در مکانی مطرح کند، معنای نمادین فضا پدیدار می‌شود. از این پس، فضا بستری برای بیان فعالیت و رفتارهای انسانی می‌شود؛ محلی برای تخیل و واقعیت.

در فرآیند طراحی داخلی، هدف تعریف و ساماندهی هر یک از فضاهای ایجادشده به

تکیه بر اصول و البته رعایت اصل اعتدال در هر یک از آنها کلیت فضای طراحی شده باید به عنوان واحدی منسجم برای انسان ادراک پذیر باشد. وحدت در فرم، رنگ، مواد و سایر مؤلفه‌ها باعث ایجاد فضایی ملموس تر می‌شود. این فضا در نتیجه سازماندهی بصری به وجود می‌آید.

بعضاً افراد واهمه دارند که از فرش‌های پر نقش و نگار ایرانی در منازل استفاده کنند. فرش ایرانی به واسطه نقش مایه‌های فوق‌العاده قوی و تعدد رنگی فراوان، ضمن ایجاد وزنه بصری سنگین در فضا، خودنمایی می‌کند. و صد افسوس که کودکان امروزی از بازی با گل و مرغ قالی خاطره‌ای نمی‌سازند. در مبحث بعدی بیشتر به مقوله چگونگی انتخاب بهتر فرش و تطبیق آن با فضای موجود می‌پردازیم. امید که با تکیه بر اصول ساده‌ای که ذکر شد و برای همگان قابل درک و استفاده است بتوان از این هنر اصیل ایرانی به صورت کاربردی استفاده کرد و از زیبایی بصری ایجاد شده حظ لازم را برد.

چکیده‌ای از شماره آینده

اخبار: اخبار جدید فرش

مشاهیر: زندگی‌نامه استاد رضا صانعی

پرسش‌ها: پاسخ کارشناس شرکت رایمون به

پرسش‌های خوانندگان عزیز

مقاله: سلیقه چیست و چرا متفاوت است

دکوارسیون: برون رفت از رفتار پارچه‌وار

فرش ابریشم